

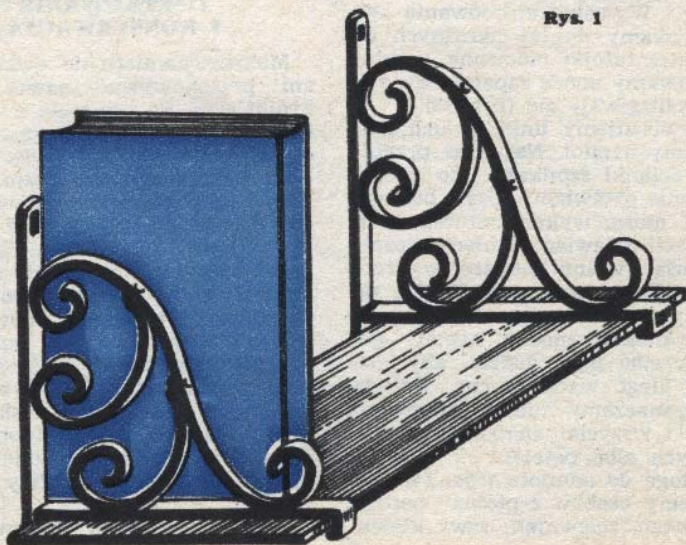
OZDOBNA PÓLKA NA KSIĄŻKI (z metalu i szkła)

W mieszkaniu mamy zawsze więcej książek niż miejsca na przechowanie ich w szafie bibliotecznej. Z tego też powodu zachodzi nieraz konieczność wydzielenia z ogólnego zbioru pewnej ilości książek i umieszczenia ich na osobnych półkach wiszących, przeważnie w pobliżu stałego miejsca pracy (np. obok kącika do nauki) lub wypożyczynku.)

Kształt i budowę takiej wiszącej półki ilustruje dość przejrzysto rys. 1. Dużą zaletą przedstawionego na tym rysunku kształtu półki jest jej funkcjonalność użytkowa, tj. spełnianie funkcji podręcznego magazynu książek, oraz mała jej widoczność (po wypełnieniu półki książkami) spowodowana przezroczystością użytej na półkę płyty szklanej i ażurowością ukształtowanych z płaskowników bocznych

jej ścianek, dźwigających cały ciężar półki i zgrupowanych na niej książek. Oprócz tego półki wiszące mogą spełniać w mieszkaniu rolę elementów zdobniczych, jeżeli swym kształtem i budową są dostosowane do eksportowanych w nim mebli, obrazów, dywanów, makat i książek i jeśli są z nimi zharmonizowane barwą i wymiarami tak, jak to uwiidoczniają załączone rysunki 2, 3, 4, 5, 6 i 7, które pokazują przykładowo fragmenty wnętrza mieszkalnych z wiszącymi półkami wypełnionymi książkami. Wydaje się, że te wydzielone w mieszkaniu fragmenty, czyli tzw. kąciki do pracy z książką, mają wiele uroku i dość dobrze harmonizują z jego nowoczesnym wyglądem.

Zanim zabierzemy się do wykonania półki, musimy zastanowić się: czy ma być ona tylko miej-

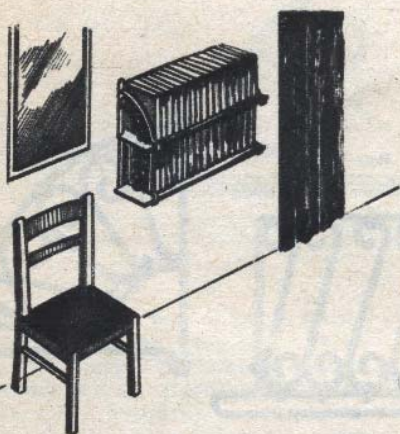
Rys. 1

Rys. 2

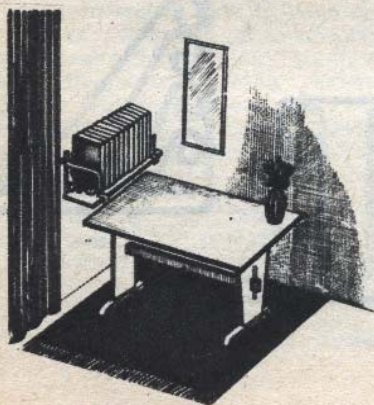
Rys. 3

Rys. 4

Rys. 5

Rys. 6

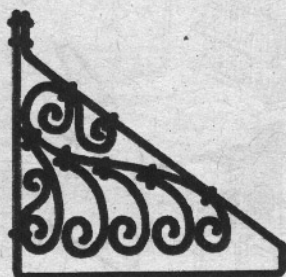

Rys. 7

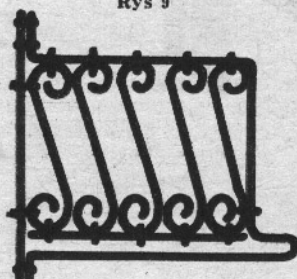
scem do przechowywania książek o różnej treści — zamiast szafy bibliotecznej, czy też ma być podręcznym magazynem uzupełniającym wyposażenie kącika do nauki lub do pracy, czy też elementem wyłącznie zdobniczym, świadczącym o naszym smaku estetycznym lub zamiłowaniach intelektualnych. Nie chcąc jednak rozpraszać swojej uwagi w różnych kierunkach i możliwościach zastosowań półki, zakładamy po prostu, że ma to być półka do książek i zeszytów szkolnych dla jednej lub dwóch osób uczących się i odrabiających lekcje w domu

przy jednym stole. Zakładamy również, że półka będzie częścią składową kącika do nauki i że do jej budowy użyjemy płaskownika stalowego o przekroju 2×14 mm albo 3×16 mm, płyty szklanej o wymiarach $200 \times 220 \times 6$ mm albo $700 \times 220 \times 6$ mm i nitów o ϕ 2,5—3 mm. Materiały te można nabyć w Okręgowej Pracowni Dydaktycznej Pracy Ręcznej, Warszawa ul. Felińskiego 15, w cenie około 16 złotych.

Przykładowe rozwiązanie budowy takiej półki jest przedstawione na rys. 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14.

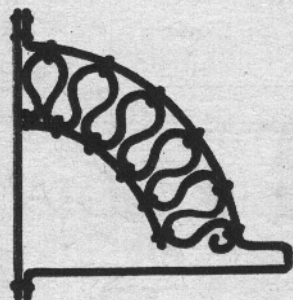
Rys. 8

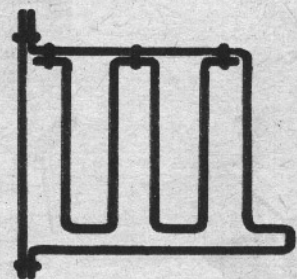
Rys. 9

Rys. 10

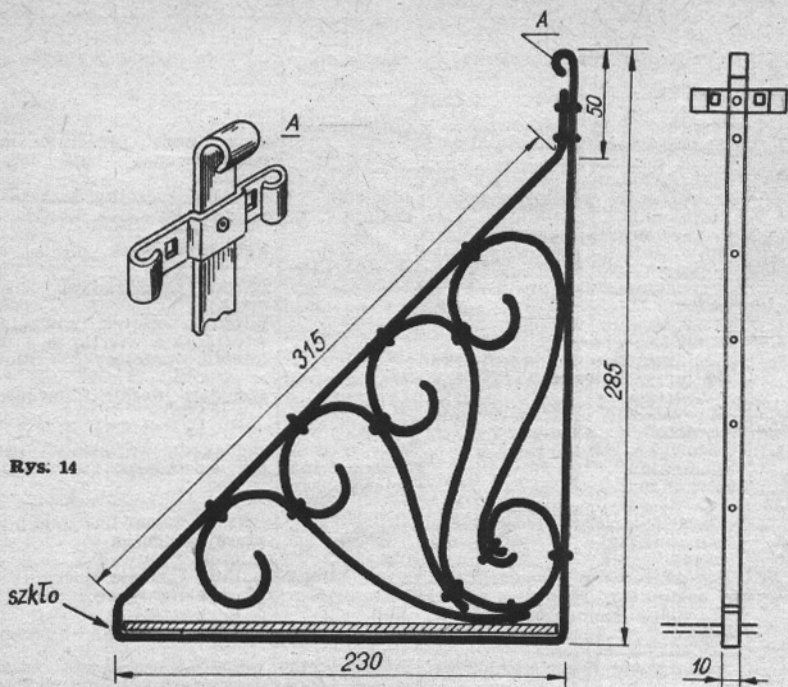
Rys. 11

Rys. 12

Rys. 13

Rys. 14

Płyta szklana jest w tej budowie elementem stałym i ma ściśle określone wymiary. Oba boki wykonane z płaskownika, (identyczne co do wielkości i kształtu), nie będą ze sobą bezpośrednio połączone, lecz powinny być zawieszane na ścianie dokładnie na jednej wysokości. Po wykonaniu spełnią one trojaki zadanie: a) zawieszane na ścianie będą wieszakami dla całości półki, b) będą utrzymywać płytę szklaną wraz z książkami i zeszytami na jednym poziomie i c) będą bocznymi oparciami dla ustawionych na płycie książek i zeszytów.

Przystępując do projektowania półki wiszącej (w postaci szkiców rysunkowych) ograniczymy się do narysowania tylko jednej ścianki, i to tylko w rzucie bocznym.

Projektując półkę należy przede

wszystkim określić zasadniczy kształt konstrukcyjny boku półki, zbliżony do kształtu trójkąta, kwadratu, półkola lub prostokąta i ten kształt wypełnić kilkoma liniami prostymi lub falistymi rytmicznie uporządkowanymi. Rysunki szkicowe najwygodniej jest wykonywać, w wielkości naturalnej, na papierze kratkowanym. Krzywe linie wykreślać prawidłowo i wszędzie oznaczać miejsca łączenia na nity. Obowiązuje tu zasada równomiernego wypełnienia płaszczyzny. Motywy wypełniające zasadniczy kształt konstrukcyjny boku półki powinny być proste w budowie i złożone najwyżej z trzech różnych elementów. Motywy można budować na zasadzie osi symetrii lub asymetrycznie, gdyż rytmika liniowa uzyskana przez połączenie ze sobą łuków, linii zwojowych i prostych jest

Lp.	Czynności technologiczne	Materiały	Narzędzia i przybory
1.	Przygotowanie płaskownika	płaskownik	—
2.	Wyznaczenie wymiarów i połączenie płaskownika na wymagane odcinki	—	linia z podz., przecinak, młotek, kowadło lub imadło i piła
3.	Oczyszczenie i odfuszczenie płaskownika	rozcieńczalnik	skrobak, szczotka, szmata młotek, kowadło, imadło
4.	Prostownie płaskownika	—	—
5.	Spilowanie i wyrównywanie końców	—	kątownik, rysik, pilnik
6.	Wyznaczanie osi otworów na nity	—	linijka, z podziałką, rysik
7.	Punktowanie wgłębień	—	punktak, młotek, kowadło
8.	Wiercenie otworów	—	wiertarka i wiertło ϕ 3 mm
9.	Kształtowanie płaskownika wg przygotowanego rysunku roboczego	—	imadło, widelczyki, młotek, szczytce płaskie i okrągłe
10.	Sprawdzanie i pasowanie obrobionych elementów	—	—
11.	Nitowanie dopasowanych elementów	nity o ϕ 3 mm z łbami wypukłymi	dociągacz, nagłówniak; młotek, kowadelko
12.	Wykonanie wieszaków	—	—
13.	Fakturowanie powierzchni płaskownika	—	wiertło 3 mm i 10 mm, pilnik płaski i młotek
14.	Oksydowanie	—	młotek i kowadło
15.	Sprawdzanie wykonanej półki z rysunkiem roboczym	olej lniany	palnik gazowy, naczynie
16.	Składanie elementów półki w całość (połączenie płyty szklanej z bokami)	oliwa, tampon	płaskie na oliwę
17.	Zawieszenie półki na ścianie	—	linia z podziałką kątownik
		kołki grabowe, gips, wkręty lub haki	przebijak rurkowy, młotek, szpachla lub kawałek blachy.

układem dość silnym, stanowiącym równowartość motywu.

Rysunki projektowe powinny być zawsze dostosowane do techniki wykonania, a więc przy rysowaniu należy przestrzegać, aby linie były jednakowej grubości, a miejsca, w których płaskownik występuje podwójnie, powinny być i na rysunku zaznaczone podwójnie grubą kreską.

Po sporządzeniu kilku szkiców rysunkowych należy wybrać taki projekt półki, który obok walorów estetycznych byłby najbardziej zwarty, prosty w budowie i łatwy do wykonania oraz ekonomiczny w zużyciu materiałów. Szkic rysunkowy powinien przedstawiać półkę w rzucie bocznym w naturalnej wielkości, kreską pojedynczą równą

grubości płaskownika oraz powinien być uzupełniony innymi szczegółami konstrukcyjnymi mającymi istotne znaczenie dla jej funkcjonalności (sposób zawieszania półki na ścianie, ograniczniki lub podkładki dla płyty szklanej itp.) tak, jak to jest przedstawione na rys. 14. Ponieważ technika obróbki pasków metalowych była już omawiana w dziale warsztowym „MT” w ubiegłych latach (1964—1965), podajemy obecnie tylko przebieg pracy ujęty w tabelce powyżej.

Wymienione tam czynności powinny być wykonane niezwykle dokładnie i starannie, gdyż wszelkie nawet najmniejsze zaniedbania mogą wpłynąć ujemnie na końcowe wyniki pracy.

Michał Rosolak